

ZLATI ZNAK ZA H. ADAMSA CARTERJA

FRANCI SAVENC

V torek, 8. novembra 1988, je v prostorih doma slovenskih planincev »Zlatorog« predsednik PZS Marjan Oblak izročil zlati častni znak PZS uredniku American Alpine Journala H. Adamsu Carterju.

Skoraj vsako leto obiše urednik Carter Jugoslavijo in jo pozna po dolgem in počez, boljše kot prenekateri državljani SFRJ. AAJ, kot je uveljavljena oznaka za ta »njegov« enkratni almanah svetovnega alpinizma, prinaša veliko gradiv o našem alpinizmu.

Kako in kje se je vse to začelo?

Adamsa Carterja nam je »pripeljala« Ljubljanka Maja Košak, in sicer pravzaprav dobesedno, v prostore PZS ta večer in tudi davnega leta 1976, ko je prvič (od tedaj prihaja povprečno vsaj enkrat letno) obiskal naše glavno mesto; mimogrede, ko je potoval na svatbo nepalskega kralja. Spoznala pa ga je Maja v ZDA, kjer se je šolala. »Striček Ed« ji je omogočil, da je lahko nadaljevala s smučanjem in gorništvom in da je sploh celoviteje spoznavala to deželo.

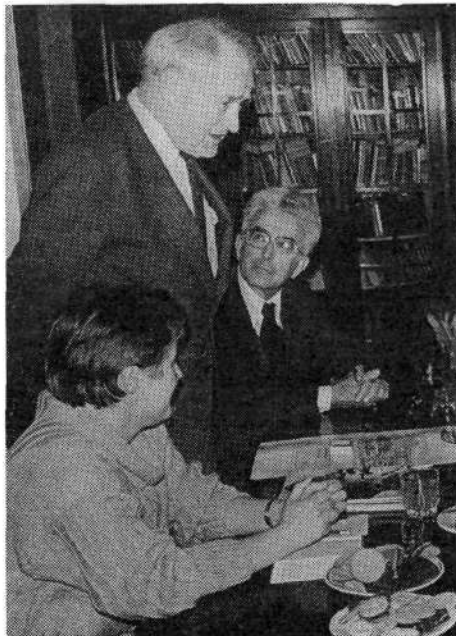
Seznanila ga je z Alešem Kunaverjem, on pa njega z našim alpinizmom — in stiki se nadaljujejo, celo krepijo se. Letos sta bila med 18 uvodnimi članki v AAJ (to je namreč zajetna knjiga s skoraj 400 stranmi) npr. kar dva slovenska (če ne štejemo pregleda grenlandskih odprav Dolfija Rotovnika), ob njih pa še obilica poročil in vesti.

Adams Carter je v zahvali ob prevzemu zlatega znaka to preprosto komentiral tako: jugoslovanski alpinizem zavzema tako vidno mesto v AAJ samo zato, ker si to res tudi zasluži.

Prenekateri se bo tega »našega« Carterja spomnil s predavanja, ki ga je imel pred leti na Elektrotehniški fakulteti o Nanda Deviju. Napeljal in omogočil je tudi prvo izmenjavo ameriških in jugoslovanskih alpinistov, mnogi pa so od njega dobili tudi dragocene podatke, saj je eden od najboljših poznavalcev svetovnih gorstev.

Komaj 19 let mu je bilo (rodil se je 6. junija 1914), ko se je udeležil prve odprave.

American Alpine Journal sicer prav posebej ne neguje planinskega humorja, Planinski vestnik pa bi ga želel. Zato vnovič vabimo planinske šaljivce, naj se čimprej oglašijo z napisanimi prispevki, da se skupaj nasmejemo. Vse prispevke seveda honoriramo.

Adams Carter v prostorih PZS

Njen cilj je bil Mt. Crillon, ki so ga leta pozneje tudi prvi osvojili. Leta 1935 je sodeloval pri kartografskih raziskavah tedaj še malo raziskanega jugozahodnega konca Yukona. Leta 1935 in 1936 je bil kapetan smučarske reprezentance harvardske univerze, leta 1938 celo ameriške ekipe. Leta 1936 se je udeležil odprave na Nanda Devi, kjer je bil spet leta 1976 kot sovodja ameriško-indijske odprave. Po drugi svetovni vojni je bil še na sedmih odpravah na Aljasko, šestnajstih v južno-ameriške gore... Leta 1957 so izmerili Ojos del Salado, drugi najvišji vrh Amerike, leta 1970 je vodil ekipo AAC, ki je Peruju pomagala po potresu itd. Še lani pa je bil npr. v Tibetu, in to v predelu, kamor zelo redko zaidejo tujci.

Ob vsem tem je že od leta 1958 urednik American Alpine Journala. Ob redni službi profesorja francoščine, nemščine in španščine (na privatnih srednjih šolah) seveda! Še vedno sam opravi večino del. Da bi šlo delo lažje od rok, si je kupil računalnik in sedaj pošilja AAJ v tiskarno kar na disketi. Neredko napiše na dan tudi po 30 pisem... in v njih je sem in tja tudi kakšna slovenska beseda, čeprav priznava, da dalj kot do prve lekcije z Majo nista prišla.

Ko bi le imeli več takih prijateljev!